

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันนักประพันธ์เพลงชาวเอเชียเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ชื่อของตันดุน (Tan Dun, 1957-) โชเวนชุง (Chou Wen Chung, 1923-) ชินารี่ อุง (Chinary Ung, 1942-) อุนซุก ชิน (Un-Suk Chin, 1961-) โทรุ ทากะมิตสึ (Toru Takemitsu, 1930-1996) เป็นที่รู้จักทั่วไปในวงการประพันธ์เพลง นักประพันธ์เพลงดังกล่าวได้นำเสนอบทเพลงที่แทรกปรัชญาของดนตรีตะวันออก ทำให้แนวคิดของดนตรีตะวันออกเริ่มเป็นที่สนใจของนักประพันธ์เพลงในยุคใหม่ ซึ่งหากมองย้อนกลับไปในก่อนหน้านี้นักประพันธ์เพลงได้นำแนวคิดของดนตรีตะวันออกมาใช้ในการประพันธ์เพลงในดนตรีตะวันตกไม่ใช่เรื่องใหม่ นักประพันธ์เพลงหลายคนให้ความสนใจนำแนวคิดของดนตรีตะวันออกเข้าไปมีบทบาทในผลงานของตัวเอง โคลด เดอบุซซี (Claude Debussy, 1862-1918) นักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียงชาวฝรั่งเศสมีผลงานหลายชิ้นที่ได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีตะวันออก

นักประพันธ์เพลงที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ประพันธ์ทดลองประพันธ์เพลงที่ผสมผสานแนวคิดของดนตรีตะวันออกและดนตรีตะวันตก ดังเช่นในบทประพันธ์เพลง มิติสำหรับวงออร์เคสตราซึ่งผู้ประพันธ์ได้พยายามนำแนวคิดของดนตรีทั้งสองแบบมาเป็นหลักในการประพันธ์บทเพลง

บทประพันธ์เพลง “มิติสำหรับวงออร์เคสตรา” เป็นบทประพันธ์ที่นำเสนอบทบาทและแนวคิดในรูปแบบดนตรีบริสุทธิ์ (Absolute music) โดยเน้นสีสันทันและมิติของเสียงที่ใช้แนวคิดของดนตรีตะวันออกเข้ามาประยุกต์ในการประพันธ์เพลง การใช้จังหวะหน้าทับของดนตรีไทยในส่วนของการเล่นจังหวะ มีลักษณะการพลิกแพลงแนวบรรเลง แนวคิดของเสียงค้าง (Drone) และประยุกต์วิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีตะวันออกไปใช้กับเครื่องดนตรีตะวันตก

บทประพันธ์นี้ไม่ใช่ดนตรีพรรณนาเรื่องราว ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นผิวดนตรีและสีสันทันของเสียงเป็นหลักในการนำเสนอ การใช้พื้นผิวดนตรีที่แตกต่างกัน ความหนา ความบาง เสียงสูง เสียงต่ำ ความเข้มของเสียง สีสันทันของเครื่องดนตรีในกลุ่มเดียวกัน ต่างกลุ่มหรือผสมเสียงข้ามกลุ่มเครื่องดนตรีเพื่อให้ได้สีสันทันและทิศทางของเพลงที่แตกต่างกันไป

ดนตรีพื้นผิว (Texture music) คือดนตรีที่ใช้พื้นผิวดนตรีและสีสันทันของเสียงเป็นตัวกำหนดทิศทางของบทเพลง ไม่ได้เสนอลักษณะของดนตรีที่มีทำนองและเสียงประสานตามแบบดนตรี

ทั่วไป เมื่อไม่มีทำนองและเสียงประสานการพิจารณาบทเพลงจึงอยู่ที่มิติของเสียงที่ผู้ประพันธ์ นำเสนอ บทเพลงเรโนดี: ทูเดอะวิกทิมออฟฮิโรชิมา (Threnody: to the Victim of Hiroshima) สำหรับเครื่องสาย 52 ชิ้นของคริสตอฟ เพนเดเรกกี (Krzysztof Penderecki, 1933-) คือบทเพลง ดนตรีพื้นผิวที่มีชื่อเสียงที่สุดบทหนึ่ง บทเพลงนี้ไม่มีทำนอง ไม่มีเสียงประสาน มีเพียงมิติและสีสัน ของเสียงที่บรรเลงรวมกันเป็นพื้นผิวดนตรีในหลายลักษณะ ผู้ประพันธ์กำหนดให้นักดนตรีบรรเลง เทคนิคเพื่อสร้างสีสันของเสียงเช่นการดีดสายกระทบแผงนิ้ว (Bartok pizzicato) บรรเลง โทนครัสเตอร์ (Tone cluster) ซ้อนกันด้วยเสียงเสียง (Quarter tone) การสีหลังหย่อง เป็นต้น เทคนิคดังกล่าวทำให้เกิดสีสันแปลกใหม่และพื้นผิวดนตรีที่น่าสนใจ

วัตถุประสงค์ของการประพันธ์

ผู้ประพันธ์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประพันธ์เพลง ดังนี้

1. เพื่อสร้างบทประพันธ์เพลงในแบบดนตรีสมัยใหม่ที่มีการผสมระหว่างดนตรีตะวันตกและ ดนตรีตะวันออก
2. เพื่อสร้างบทประพันธ์เพลงที่ให้ความสำคัญกับพื้นผิวและสีสันของเครื่องดนตรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการประพันธ์โดยใช้แนวคิดของดนตรีตะวันตกร่วมกับดนตรี ตะวันออก

ขอบเขตของการประพันธ์

ผู้ประพันธ์ได้กำหนดขอบเขตของบทประพันธ์เพลง ดังนี้

1. เป็นบทประพันธ์เพลงแบบดนตรีบริสุทธิ์ที่มีการผสมผสานระหว่างดนตรีตะวันตกและ ดนตรีตะวันออก
2. เป็นบทประพันธ์เพลงที่เน้นการใช้พื้นผิวและสีสันของเครื่องดนตรี
3. เป็นบทประพันธ์เพลงขนาดใหญ่สำหรับวงออร์เคสตรา

วิธีการประพันธ์เพลง

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลของดนตรีในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ศึกษาวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรี หลักการและรูปแบบการบรรเลง

2. กำหนดจำนวนเครื่องดนตรีในวงออร์เคสตราเริ่มจากกลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ กลุ่มเครื่องเป่าทองเหลือง กลุ่มเครื่องสาย และกลุ่มเครื่องตี โดยพิจารณาถึงความสมดุลตรงกับแนวคิดหลัก
3. วางโครงสร้างและสังคีตลักษณะของบทประพันธ์และกำหนดพื้นผิวให้มีความเหมาะสมในแต่ละช่วงของบทเพลง
4. เสนอและปรับปรุงแก้ไขเพลงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. จัดพิมพ์และนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ออกเผยแพร่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานประพันธ์เพลงสมัยใหม่ที่น่าสนใจแนวคิดดนตรีตะวันตกร่วมกับดนตรีตะวันออก
2. เป็นผลงานที่น่าสนใจต้นแบบแนวคิดของการผสมผสานระหว่างดนตรี 2 ประเภท
3. เพื่อเผยแพร่บทประพันธ์ด้วยการนำออกแสดงให้ผู้ฟังโดยทั่วไป
4. เพื่อเผยแพร่บทประพันธ์เพลงในลักษณะรูปเล่มทางวิชาการ